

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özhan Baktın
Hakkâri Milletvekili

2026 yılı boyunca başta Hakkâri olmak üzere bölge kentlerinde peş peşe yaşanan şüpheli ölümler ve intihar vakaları, yaşam hakkının korunmasına ilişkin kamusal yükümlülüklerin bütüncül biçimde ele alınmasını zorunlu kılan ciddi bir toplumsal sorun hâline gelmiştir. Ocak ayından itibaren Hakkâri Merkez, Şemdinli, Çukurca, Durankaya ve Yüksekova'da farklı yaş gruplarındaki kadınların ve gençlerin yaşamını yitirdiği çok sayıda olay kamuoyunda derin kaygı yaratmış; birçok olayın şüpheli ölüm olarak kayıtlara geçmesi ve soruşturmaların akıbetine ilişkin kamuoyunu tatmin edecek düzeyde şeffaf bilgilendirme yapılmaması, adalet duygusunu zedeleyen ve kamu kurumlarına duyulan güveni aşındıran bir tablo ortaya çıkarmıştır.

Son olarak 30 Temmuz 2026 tarihinde Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bağlı Esendere beldesinin Güvenli (Şahe) Köyü'nde, yakınlarının uzun süre haber alamadığı 21 yaşındaki genç kadın H.S. evin müstemilatında yaşamını yitirmiş halde bulunmuştur. Olay yerine sevk edilen sağlık ekiplerince genç kadının hayatını kaybettiği belirlenmiş, olayla ilgili adli soruşturma başlatıldığı açıklanmıştır. Bunun hemen ardından 1 Ağustos 2026 tarihinde yine Yüksekova ilçesine bağlı Bağdaş (Peranis) Köyü'nde koyunlarını otlatan 22 yaşındaki genç erkek S.K., karın ve göğüs bölgesinden silahla vurulmuş halde bulunmuş; kaldırıldığı hastanede yapılan tüm müdahalelere rağmen yaşamını yitirmiştir. Aralarında yalnızca iki gün bulunan bu iki ölüm, Hakkâri'de art arda yaşanan şüpheli yaşam kayıplarına iki yeni halka daha eklemiştir.

Bu olaylardan önce de 15 Temmuz 2026 tarihinde Çukurca'nın Üzümlü Köyü'nde R.K.'nin Zap Suyu'nda şüpheli şekilde yaşamını yitirmiş halde bulunması, aynı gün Van'ın İpekyolu ilçesinde R.E.'nin, 16 Temmuz'da Hakkâri Merkez Kıran Mahallesi'nde H.Ç.'nin ve 17 Temmuz'da Şemdinli'nin Beyyurdu Köyü'nde H.C.'nin şüpheli şekilde yaşamını yitirmesi; yılın önceki aylarında Hakkâri'nin farklı yerleşimlerinde meydana gelen benzer olaylarla birlikte değerlendirildiğinde, bölgede giderek ağırlaşan bir tabloya işaret etmektedir. Kamuoyunun temel sorusu ise açıktır: Hakkâri'de bu kaçınıcı şüpheli ölümdür ve bu ölümlerin tamamı etkin biçimde aydınlatılabilmiş midir?

Her ölümün ardından soruşturma başlatıldığı yönünde açıklamalar yapılmasına rağmen, soruşturmanın hangi aşamada olduğu, hangi bulgulara ulaşıldığı, ihmal veya sorumluluk tespit edilip edilmediği ve benzer olayların önlenmesine yönelik hangi tedbirlerin alındığı konusunda kamuoyuna yeterli açıklık sağlanmamaktadır. Bu durum yalnızca ceza adaletinin işleyişi bakımından değil, yaşam hakkının korunmasına ilişkin devletin pozitif yükümlülükleri açısından da ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Yaşam hakkının güvence altına alınması,

yalnızca ölüm olaylarının ardından adli süreç işletilmesini değil; ölümleri önleyecek sosyal, idari ve kamusal mekanizmaların etkin biçimde kurulmasını da gerektirmektedir.

Uluslararası insan hakları ve halk sağlığı literatürü; şüpheli ölümler ile yaşamdan kopuş süreçlerinin yalnızca bireysel nedenlerle açıklanamayacağını, yoksulluk, işsizlik, sosyal dışlanma, ruh sağlığı hizmetlerine erişim güçlüğü, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve uzun yıllara yayılan toplumsal travmalar gibi yapısal etkenlerle doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Hakkâri'de art arda yaşanan şüpheli ölümler ve intiharlar karşısında koruyucu ve önleyici kamu politikalarının yetersiz kalması, yaşam hakkının korunmasına ilişkin kamusal yükümlülüklerin yerine getirilmediğine dair kaygıları büyötmektedir. Bu nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin denetim yetkisini etkin biçimde kullanması, ilgili bakanlıkların ise hakikatin ortaya çıkarılması, varsa ihmal ve sorumlulukların tespit edilmesi ile benzer yaşam kayıplarını önleyecek bütöncöl ve etkili politikaları gecikmeksizin hayata geçirmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

1. H.S. ve S.K.'nin yaşamını yitirdiği olaylara ilişkin soruşturmalarda, ölüm nedeninin hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkarılabilmesi amacıyla hangi adli ve bilimsel yöntemler uygulanmaktadır?
2. Hakkâri'de son beş yılda şüpheli ölüm olarak soruşturulan dosyaların ne kadarında ölümün nedeni ilk tespitlerden farklı şekilde sonuçlanmışır? Bu durum adli soruşturma süreçlerine ilişkin hangi değerlendirmelerin yapılmasına neden olmuştur?
3. Hakkâri'de art arda yaşanan intihar ve şüpheli ölümlerin soruşturulmasına ilişkin savcılıklar arasında ortak bir uygulama standardı oluşturulmuş mudur?
4. Şüpheli ölüm dosyalarında otopsi, kriminal inceleme ve dijital delillerin değerlendirilmesi süreçlerinin bağımsız ve tarafsız biçimde yürütölmesini denetleyen özel bir mekanizma bulunmakta mıdır?
5. Son yıllarda Hakkâri'de meydana gelen şüpheli ölümlere ve intiharlara ilişkin soruşturmalarda etkin soruşturma yükümlölüğünün ihlal edildiğine yönelik herhangi bir idari veya yargısal tespit yapılmış mıdır?
6. H.S. ve S.K. dosyalarında ailelerin soruşturma sürecine etkin katılımını sağlamak amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?
7. Bakanlığınız, Hakkâri'de art arda yaşanan şüpheli ölümlerin cezasızlık algısını güçlendirdiği yönündeki kamuoyu değerlendirmeleri hakkında herhangi bir inceleme yapmış mıdır?
8. Şüpheli ölüm dosyalarının uzun süre sonuçlandırılmamasının adalete erişim hakkı üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca hazırlanmış herhangi bir analiz veya rapor bulunmakta mıdır?
9. Hakkâri'de yaşam hakkının korunmasına ilişkin yargısal süreçlerin etkinliğini artırmak amacıyla özel bir koordinasyon veya izleme mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?
10. H.S. ve S.K. dosyaları da dâhil olmak üzere Hakkâri'de son dönemde yaşanan şüpheli ölümlerin ve intiharların birbirinden bağımsız olaylar olarak değil, ortak risk faktörleri bakımından birlikte değerlendirilmesine yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?